

بررسی نیاز سرمایی ارقام بومی گیلاس (*Prunus avium* L.) ایران

بوذری، ناصر^۱، کاظم ارزانی^۲ و حسن ابراهیمزاده^۳

۱ کرج مؤسسه تحقیقات و اصلاح و تهیه نهال و بذر، بخش باغبانی، ۲ دانشگاه تربیت مدرس دانشکده کشاورزی، گروه باغبانی و ۳ دانشگاه تهران، دانشکده علوم، گروه فیزیولوژی گیاه

یکی از مهمترین عواملی که شکوفه‌دهی درختان گیلاس را تحت تاثیر قرار می‌دهد میزان سرمای دریافت شده در طول مراحل استراحت و قبل از دماهای گرم می‌باشد. سرمای ناکافی باعث کاهش تشکیل میوه از طریق شکوفه‌دهی نامنظم و ریزش تعدادی از جوانه‌های گل و همچنین همزمانی ضعیف ارقام اصلی با ارقام گرده دهنده می‌گردد. مشخص نمودن نیاز سرمایی ارقام بومی نه تنها می‌تواند در بسیاری از خصوصیات کمی و کیفی میوه بلکه در جهت گسترش سطح زیر کشت آن نیز در سایر نقاط کشور موثر باشد. در پژوهش حاضر نیاز سرمایی جوانه‌های گل چهارده رقم گیلاس شامل مشهد، حاجی یوسفی، سیاه مشهد، ناپلئون، سیاه دانشکده، زرد دانشکده، اراک، مجتهدی، سفید رضائیه، سیاه قزوین، محلی کرج، قرمز رضائیه، سلژبلامارکا، فراسیدا مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد در شرایط سرمای موثر (0 ± 1 درجه سانتی‌گراد) ارقام دارای نیازهای سرمایی متفاوتی می‌باشند. وضعیت خروج از استراحت این جوانه‌ها بر اساس باز شدن ۵۰٪ از جوانه‌های گل نشان داد که اتمام دوره استراحت به طور ناگهانی نبوده بلکه به تدریج و با گذشت زمان با قرار گرفتن جوانه‌ها در شرایط مناسب دمائی و تجمع واحدهای سرمایی اتفاق می‌افتد و این زمان با افزایش واحدهای سرمایی به تدریج کاهش پیدا می‌کند. همچنین مقایسه زمان باز شدن جوانه‌های گل در شرایط باغ و شرایط کنترل شده ارتباط مثبت بین تاریخ گلدهی و مدت زمان مورد نیاز نگهداری قلمه‌های شاخه در دماهای رشد را نشان داد به گونه‌ای که ارقام دیرگلده نیاز به تجمع واحدهای گرمائی بیشتر و ارقام زود گلده نیاز به تجمع واحدهای گرمائی کمتر داشتند.